

Kamskjell

STORT KAMSKJELL

Foto: Øivind Strand

Status og råd

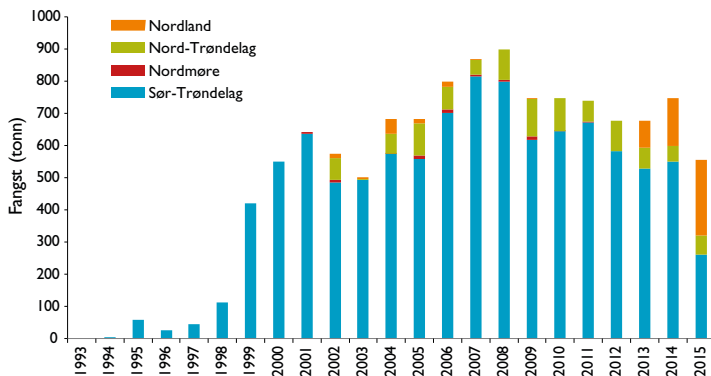
I Norge høstes stort kamskjell kun ved dykking. Totalfangsten i Sør-Trøndelag var på 556 tonn i 2015. Fangstene på Helgeland har fortsatt å øke siden 2013, mens det har vært betydelig nedgang i Sør-Trøndelag siste året. Dette skyldes redusert fangsttinnings i forbindelse med omlegging av fangstrutiner. Resultater fra Havforskningsinstituttets tidligere toktundersøkelser av alderssammensetning i bestanden som det høstes fra i Trøndelag, tyder på at reproduksjonsevne og rekruttering er god og varierer lite mellom år. Fangstselskapenes loggbøker viser fangsteffektivitet for individuelle dykkere det siste tiår som indikerer et bærekraftig fiske. Overvåking av biologiske data fra bestandene og økt kunnskap om bestandsstrukturen er en viktig forutsetning for å kunne oppnå en langsiktig bærekraftig forvaltning og høsting.

Kartlegging av større kamskjellforekomster er en del av Havforskningsinstituttets deltakelse i Nasjonalt program for kartlegging av marint biologisk mangfold. Prosjektet bidrar til økt kunnskap om utbredelse og rekruttering, og kan legge grunnlaget for økt langsiktig og bærekraftig utnyttelse av stort kamskjell.

Med bakgrunn i observasjoner siste tiår og muligheten for at endring i klima kan påvirke utbredelse av stort kamskjell, er det etablert lokaliteter hvor vi ønsker å overvåke utviklingen i utbredelse.

Fiskeri

Den registrerte omsetningen har vært på 500–900 tonn kamskjell siden 2000. I 2015 var fangstene på til sammen 556 tonn. Stort kamskjell fangstes av dykkere som opererer fra merke-registrerte fartøyer.

Registrert omsetning av stort kamskjell. Kilde: Norges Råfisklag. Catch of Great scallop based on sales turnover. Source: The Norwegian Fishermen's Sales Organization.

Stort kamskjell – *Pecten maximus* – Great scallop

Familie: Pectinidae

Levetid: Over 20 år, 17–18 cm skallhøyde, maks vekt 500–600 gram.

Leveområde: Lever i en fordyppning i bunnsedimentet og delvis dekket av sediment.

Gyteområde og -tid: Gyter i sommerhalvåret. Befrukning fritt i vannmassene hvor larvene utvikler seg og bunnsår etter mer enn én måned.

Føde: Skjellenes føde består av både plante- og dyreplankton, bakterier, andre mikroorganismer og dødt organisk materiale.

Nøkkeltall:

FANGST 2015: 556 tonn

Fakta om bestanden:

Stort kamskjell er utbredt langs kysten av det nordøstlige Atlanterhavet fra Den iberiske halvøy i sør til Lofoten i nord. Skjellet finnes fra like under tidevannssonen og ned til mer enn 100 meters dyp. I norske farvann er de største forekomstene registrert på mellom 5 og 30 meters dyp, i Trøndelagsfylkene og Nordland. Kamskjellet ligger vanligvis i en fordyppning i bunnsedimentet med den flate siden vendt opp, i flukt med bunnoverflaten og dekket av sediment.

Skjellet finnes helst i strømsterke områder og på bunn av ulik sammensetning; fra fin til grov grus, med eller uten innblanding av mudder og organisk materiale. Skjellenes føde består av planteplankton, bakterier, andre mikroorganismer og dødt organisk materiale (detritus). Frittsvevende planteplankton og mikroskopiske alger knyttet til bunnsstratet er den viktigste føden. Vann transporterer føde til skjellene, og mange steder vil faktorer som dyp, tidevann og vannbevegelse påvirke variasjonen i skjellenes fødetilgang. Sammen med sesongvariasjoner i planteplanktonproduksjon, gjør dette at både mengden og kvaliteten på skjellenes næring kan variere mye. Utbredelsen av stort kamskjell i norske farvann er i vesentlig grad begrenset av lave vintertemperaturer og lav saltholdighet. Klimaendring med milde vintrer vil derfor trolig føre til at bestanden kan øke utbredelse lenger nordover. Kamskjell er lite tolerant for lav saltholdighet, og endring i tilførsel av ferskvann til kystvannet kan også endre utbredelsen i kystsonen.